

O‘zbekiston Respublikasi
Sog‘liqni Saqlash vazirining
2025 yil “23” iyundagi
180-son buyrug‘iga
Ilova

«TUG‘MA MUSHAKLI BO‘YIN QIYSHIQLIGI»

NOZOLOGİYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

TOCHKENT 2025

"TASDIQLAYMAN"
RITOATM direktori
M.E. Irismetov

» _____ 2025 yil

**«TUGMA MUSHAKLI BO'YIN QIYSHIQLIGI» NOZOLOGİYASI BO'YICHA
MILLIY KLINIK STANDARTLAR**

TOSHKENT 2025

	o`mrov-so`rg`ichsimon mushagining tarangligi.							
Izoh:								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo`shimcha)	Nevropatolog Okulist LOR		+	+				1 marta
	Anesteziolog ko`rigi Pediatr ko`rigi Terapevt ko`rigi				+	+		1 marta
Izoh: Nevropatolog, Okulist, LOR - bo`yin qiyshqlikning boshqa turdagi shakllariga shubha bo`lganda Anesteziolog, Pediatr, Terapevt – operativ muolajadan oldin								
Asosiy laborator tekshiruvlar	Operatsiyadan oldingi laborator tekshiruvlar <ul style="list-style-type: none"> • Qon gruppasi • Qon umumiy taxlili; • Siydik umumiy taxlili; • qon gruppasi va rezus-faktor; • koagulogramma • qon bioximik taxlili; • qonda RW va OIV taxlili; • Gepatit V Ekspress-usul • Gepatit S Ekspress-usul • EKG. 					+	+	1 marta
Izoh: Bu nozologiyada spetsifik laborator tekshiruvlar mavjud emas. Laborator tekshiruvlar jarrohlik muolajasidan oldin o`tkaziladi.								
Qo`shimcha laborator tekshiruvlar						+	+	1 marta

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) qo'shimcha laborator tekshiruvlar o'tkazilmaydi.								
Asosiy instrumental tekshiruvlar	1. To'sh-o'mrov-so'rg'ichsimon mushagining ultratovush tekshiruvi	-	+	+	+	+	1 marta	
	2. Bo'yin sohasi rentgenografiyasi	-	+	+	+	+	1 marta	
	...							
Izoh: Ultratovush tekshiruvi ushbu nozologiya bo'yicha tayyorgarlik o'tgan UTD mutaxassisi mavjud bo'lsa o'tkaziladi. Rentgenografiya suyak anomaliasi borligiga shubha paydo bo'lganda va operativ davolashga ko'rsatma bo'lgan bemorlarda o'tkaziladi.								
Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. MSKT				+	+	1 marta	
	2. MRT				+	+	1 marta	
	...							
Izoh: Bo'yin sohasida kuchli anatomik o'zgarishlar bo'lgandagina o'tkaziladi								
*STATSIONAR DAVOGA KO'RSATMA: 2 yoshgacha samarasiz konservativ davo, jarrohlik muolajasi zarurligi, 18 yoshdan kattalar, asoratli va retsidiv xolatlari								
Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Boshqa turdagi tekshiruvlar	1.							
	2.							
	...							
Izoh: ko'zda tutilmagan								

DAVOLASH TADBIRLARI

Medikamentoz davo

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davolar)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozasi	Bir kurslik dozasi
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
			KTMP	Tuman (shahar)	Viloyat darajasidagi	Respublika darajasidagi		
Dori-vositaning	Dori-vositaning							

(xalqaro patentlanmagan) nomi	(xalqaro patentlanmagan) nomi	OSHP/OP		shifoxonalari	tibbiyot muassasalari	tibbiyot muassasalari		
1.								
2.								
...								
Izoh: bu nozologiyada maxsus dori vositalari qo'llanilmaydi								
Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davolar)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozasi	Bir kurslik dozasi
		Ambulator yordam		Ambulator yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
1.	1.							
2.	2.							
...	...							
Izoh: bu nozologiyada maxsus dori vositalari qo'llanilmaydi. Operatsiyadan keyingi davrda infeksiyon asoratlar profilaktikasi uchun va og'riqsizlantirish uchun qo'llaniladigan dori vositalarining dozirovkasi va davomiyligi bemorning yoshi, vazni, komorbid holatlarini hisobga olgan holda ko'rsatma bo'yicha belgilanadi								

REJALI JARROHLIK AMALIYOTI

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Ambulator yordam		
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
1. To'sh-umrov-so'rg'ichsimon mushak kengaytirilgan tenomiotomiyasi (bolalar)	qo'llanilmaydi	qo'llanilmaydi	qo'llanilmaydi	Davolanmagan yoki konservativ davolash natija bermagan 2 yoshdan katta bemorlar	- Davolanmagan yoki konservativ davolash natija bermagan 2 yoshdan katta bemorlar

					- Retsidiv va asoratlangan xolatlar
2. To'sh-umrov-so'rg'ichsimon mushak miofasiotomiyasi (katta yoshdagi bemorlar)	qo'llanilmaydi	qo'llanilmaydi	qo'llanilmaydi	Davolanmagan va kech murojaat qilgan 18 yoshdan katta bemorlar	- Davolanmagan va kech murojaat qilgan 18 yoshdan katta bemorlar - Retsidiv va asoratlangan xolatlar
...					
Izoh: Jarrohlik muolajasi davolanmagan yoki konservativ davolash natija bermagan 2 yoshdan katta bemorlar, davolanmagan va kech murojaat qilgan 18 yoshdan katta bemorlar, retsidiv va asoratlangan xolatlarda o'tkaziladi					

DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ

Ovqatlanish tartibi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Ambulator yordam		
Parhez stoli va uning davomiyligi	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Stol №15 doimiy (go`dak bolalar istisno)	+	+	+	+	+

DISPANSERIZATSIYA

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OShP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Statsionardan keyingi kuzatuv	+	+	1 marta	1 yil
	2. Dispanser nazorati	+	+	1 marta	Holati yaxshilanguncha

	...				
Izoh:					
Laborator tekshiruvlar	1.				
	2.				
	...				
Izoh: Bu nozologiyada maxsus laborator tekshiruvlar mavjud emas					
Instrumental tekshiruvlar	1. To'sh-o'mrov-so'rg'ichsimon mushagining ultratovush tekshiruvi		+	1 marta	
	2. Bo'yin sohasi rentgenografiyasi		+	1 marta	
	...				
Izoh: Qo'shimcha yondosh kasalliklari aniqlanganida boshqa tor mutaxassislari, fizikal, klinik, laborator va instrumental tekshiruvlar o'tkazilishi mumkin. Ultratovush tekshiruvi ushbu nozologiya bo'yicha tayyorgarlik o'tgan UTD mutaxassisi mavjud bo'lsa o'tkaziladi. Rentgenografiya suyak anomaliyasi borligiga shubha paydo bo'lganda va operativ davolashga ko'rsatma bo'lgan bemorlarda o'tkaziladi.					

BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHLAMCHI PROFILAKTIKA/ SKRINING

Profilaktika tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Yangi tug'ilgan chaqaloqlarni ko'rikdan o'tkazish	+	+	1	
	2.				
	...				
Izoh:					
Laborator tekshiruvlar	1.				
	2.				
	...				
Izoh: laborator tekshiruvlar o'tkazilmaydi.					
Instrumental tekshiruvlar	1.UTT	+	+	1	Holati yaxshilanguncha
	2.				
	...				
Izoh: Ultratovush tekshiruvi ushbu nozologiya bo'yicha tayyorgarlik o'tgan UTD mutaxassisi mavjud bo'lsa tashqi ko'rikda bo'yin qiyshiqligi aniqlangan chaqaloqlarda, samarasiz davolangan, retsidiv bo'lgan holatlarda o'tkaziladi.					
Profilaktika usullar	1. Birlamchi profilaktika (ortopedik taribga rioya qilish)	+	+	1	1 yil
	2. Ikkilamchi profilaktika (kasallikni o'z vaqtida aniqlash va erta muddatlarda konservativ davolash (massaj, fizioterapiya (parafin applikasiya, kaliy	+	+	1	1 yil

	yod bilan elektroforez), DJT)				
	3. Uchlamchi profilaktika (bo'yin qiyshiqligi qaytalanishini oldini olishda konservativ davolash mobaynida korreksiyalovchi shinalarni muntazam taqish)	+	+	1	1 yil
	4. Skrining (yangi tug'ilgan chaqaloqlarni tug'ruqxonada mikropediatr tomonida ko'rikdan o'tkazish)	+	+	1	1 yil

Izoh:

Davolash tadbirlari (medikamentoz davo)		OSHP/OP	KTMP	O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
Profilaktik fito/dori vositalarining (xalqaro patentlanmagan) nomi	Profilaktik fito/dori vositalari dozirovkasi va qo'llanilishi				
1.					
2.					
...					

Izoh: bu nozologiyada profilaktika tadbirlarida qabul qilinadigan dorilar va fitovositalar mavjud emas

REABILITATSIYA

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
konservativ davolash	Massaj	-	+	-	Har oyda 1 marta	1 yil
	Fizioterapiya (parafin applikatsiya, kaliy yod bilan elektroforez)	-	+	-	Har 3 oyda 1 marta	1 yil
	DJT	+	+	-	muntazam	1 yil
	Bo'yinbog	+	+	+	muntazam	Korreksiya bo'lgunga qadar
operativ davolash	1. To'sh-umrov-so'rg'ichsimon mushak kengaytirilgan tenomiotomiyasi (bolalar)	-	-	+	1	1 yil
	2. To'sh-umrov-so'rg'ichsimon mushak miofastsiotomiyasi (katta yoshdagi bemorlar)			+	1	1 yil

Izoh:

Laborator tekshiruvlar	1.					
------------------------	----	--	--	--	--	--

	2.					
	...					
Izoh: bu nozologiyada laborator tekshiruvlar o'tkazilmaydi						
Instrumental tekshiruvlar	1. UTT	-	+	+	1	1 yil
	...					
	...					
Izoh: Ultratovush tekshiruvi ushbu nozologiya bo'yicha tayyorgarlik o'tgan UTD mutaxassisi mavjud bo'lsa tashqi ko'rikda bo'yin qiyshiqqligi aniqlangan chaqaloqlarda, samarasiz davolangan, retsidiv bo'lgan holatlarda o'tkaziladi.						
Reabilitatsion usullar	1. Fizioterapiya (parafin applikatsiya, kaliy yod bilan elektroforez)	-	+	-	har 3 oyda 1 marta	1 yil
	2. Massaj	-	+	-	har oyda 1 marta	1 yil
	3. DJT	+	+	+	muntazam	1 yil
Izoh: Asosiy nazorat qqiluvchi shifokorlar – oilaviy shifokor va ortoped, ko'rsatmaga muvofiq – fizioterapevt jalb qilinadi						
Davolash tadbirlari (medikamentoz davo)		Uy sharoitida	OSH/OP/ KTMP	Statsionar sharoitida	O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi					
1.						
2.						
...						
Izoh: Bu nozologiyada doimiy qabul qilinuvchi dori vositalari mavjud emas.						

Mazkur klinik protokol va standartlar O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazir o'rinbosari Basitxanova E.I, Tibbiy sug'urta boshqarmasi boshlig'i Sh. Almardanov, klinik protokollar va standartlarni ishlab chiqish va joriy etish bo'limi boshlig'i Sh.R. Nurimova boshchiligida, Klinik protokollar va standartlarni ishlab chiqish va joriy etish bo'limi bosh mutaxassisi G.Djumayeva, yetakchi mutaxassisi N.Raximova tomonidan tashkiliy va uslubiy ko'magi asosida ishlab chiqilgan.